

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

KLASA: 041-01/25-02/5
URBROJ: 613-21-26-10
Dubrovnik, 21. siječnja 2026.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Općina Ston
za 2024.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O OPĆINI	6
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	6
	Sustav unutarnjih kontrola	7
	Planiranje i izvršenje proračuna	8
	Financijski izvještaji	9
	Projekti financirani u 2024.	20
	Javna nabava	22
III.	REVIZIJA ZA 2024.	25
	Ciljevi i područja revizije	25
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	25
	Metode i postupci revizije	26
	Nalaz za 2024.	28

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Općine Ston (dalje u tekstu: Općina) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Općine sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. i javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Općine za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U poslovnim knjigama nije evidentirana imovina koja se odnosi na više čestica zemljišta i stanova (koji su Općini pripali na temelju Odluke Komisije Vlade Republike Hrvatske za rješavanje sporova o pravima općina, gradova i županija iz prosinca 1997., koja sadrži samo podatke o katastarskoj općini i broju katastarske čestice, a ne sadrži podatke o površinama navedene imovine), kompleks Stonskih zidina te groblja u naseljima na području Općine.

Navedena imovina je prema podacima iz zemljišnih knjiga u vlasništvu Općine, ali nije utvrđena procijenjena vrijednost.

Ukupna potraživanja su koncem godine iskazana u iznosu od 168.930,25 eura, od čega se na ispravak vrijednosti odnosi 64.563,03 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 104.367,22 eura. U poslovnim knjigama nisu evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za porez na promet nekretnina, odnosno obračunati prihodi od poreza koji prema podacima Porezne uprave koncem 2024. iznose 355.967,91 euro.

U okviru izvanbilančnih zapisa nije u poslovnim knjigama evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana vrijednost primljenih i izdanih vrijednosnih papira te sudskih sporova u tijeku. U tijeku obavljanja revizije Općina je sastavila pomoćnu evidenciju primljenih i izdanih vrijednosnih papira te sudskih sporova u tijeku prema kojoj vrijednost danih instrumenata osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) iznosi 1.942.500,00 eura, primljenih instrumenata osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) 216.050,00 eura, a potencijalnih obveza po sudskim sporovima 19.631,00 eura (Općina vodi jedanaest sudskih sporova, od kojih je procijenila samo vrijednost jednog sudskog spora).

Godišnji popis imovine i obveza nije obavljen cjelovito. U okviru dugotrajne imovine nisu popisana zemljišta, stanovi, kompleks Stonskih zidina i groblja koja su prema podacima iz zemljišnih knjiga u vlasništvu Općine. Nadalje, u okviru potraživanja nisu popisana potraživanja od poreza za koje poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe radi naplate obavlja Porezna uprava te koja su prema izvješću Porezne uprave o stanju nenaplaćenih potraživanja od poreza na 31. prosinca 2024. iznosila 395.398,24 eura (porez na promet nekretnina 355.967,91 euro, porez na kuće za odmor 37.279,46 eura, porez na potrošnju 2.065,76 eura te porez na tvrtku ili naziv 85,11 eura). Popisom imovine i obveza nisu obuhvaćeni ni izvanbilančni zapisi koji se odnose na dane instrumente osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) u iznosu od 1.942.500,00 eura, primljene instrumente osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) u iznosu od 216.050,00 eura i jedanaest sudskih sporova u tijeku.

Bilješke uz Bilancu za 2024. nisu potpune jer ne sadrže popis navedenih instrumenata osiguranja plaćanja i popis sudskih sporova u tijeku. (točka 3. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Općine za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Rashodi za tekuće donacije ostvareni su u iznosu od 345.735,31 euro, u okviru kojih su rashodi za financiranje javnih potreba u kulturi ostvareni u iznosu od 36.300,00 eura te javnih potreba u sportu u iznosu od 27.300,00 eura. Programi javnih potreba u kulturi i sportu nisu doneseni.

Javni poziv za financiranje programa/projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Općine za 2024. objavljen je na mrežnim stranicama u ožujku 2024. Navedeni Javni poziv bio je otvoren od 14. do 29. ožujka 2024. odnosno 16 dana, što je manje od 30 dana od dana objave.

Na temelju zaključaka općinskog načelnika donesenih prema zahtjevima korisnika, bez provođenja javnog natječaja i zaključenih ugovora isplaćena su sredstva za 17 udruga u ukupnom iznosu od 14.910,00 eura, što je više od 5,0 % (3.991,00 euro) svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruga.

Općina je, temeljem zaključenih ugovora o financiranju projekta odnosno programa te zaključka općinskog načelnika, tijekom 2024. sportskoj udruzi doznala sredstva u ukupnom iznosu od 5.500,00 eura, a udruzi u kulturi sredstva u iznosu od 1.000,00 eura. Spomenute udruge nisu dostavile izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava, a Općina nije provodila kontrolu namjenskog trošenja sredstava. (točka 4. Nalaza)

- Odlukom Općinskog vijeća iz prosinca 2023. odobreno je produženje prekoračenja po poslovnom računu Općine od godine dana, s rokom povrata do konca prosinca 2024. Općina je zaključila Ugovor o kreditu s poslovnim bankom u ožujku 2024., kojim je ugovorila korištenje sredstava za tekuću likvidnost u ukupnom iznosu od 510.000,00 eura. Rok povrata kredita je ožujak 2025. (kada je i vraćen u cijelosti), iako je spomenutom Odlukom Općinskog vijeća dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu Općine do prosinca 2024. Navedenom Ugovoru prethodio je Ugovor o kreditu koji je Općina pod istim uvjetima i u istom iznosu zaključila s poslovnim bankom u ožujku 2023. i rokom povrata do ožujka 2024., iako je Odlukom Općinskog vijeća iz prosinca 2022. dozvoljeno produženje prekoračenja po poslovnom računu Općine u iznosu do 530.891,23 eura s rokom povrata do konca prosinca 2023. Za povrat dijela kratkoročnog kredita za dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu iz ožujka 2023., koji je dospio na naplatu u ožujku 2024., Općina se kratkoročno zadužila kod trgovačkog društva za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine za iznos od 105.000,00 eura. Ugovor sa spomenutim trgovačkim društvom zaključen je u ožujku 2024. na razdoblje od mjesec dana uz mogućnost prijevremene otplate pozajmice te je pozajmica vraćena sredinom ožujka 2024. iz sredstava dozvoljenog prekoračenja po poslovnom računu po zaključenju Ugovora o kreditu s poslovnim bankom u ožujku 2024.

Kako Općina za održavanje likvidnosti kontinuirano koristi dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu, obveze prema poslovnoj banci za povrat spomenutih sredstava iskazane su koncem godine u iznosu od 264.848,57 eura i veće su za 51.181,66 eura ili 24,0 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine. (točka 6. Nalaza)

- Općina je donijela Plan nabave za 2024. te 12 izmjena i dopuna Plana nabave. Plan nabave te njegove izmjene i dopune objavljene su na mrežnim stranicama Općine i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH). Plan nabave sadrži podatke o 14 postupaka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 195.860,00 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV), od čega se na javnu nabavu odnose dva otvorena postupka ukupne procijenjene vrijednosti od 88.000,00 eura, a na jednostavnu nabavu 12 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 107.860,00 eura.

Posljednje izmjene i dopune Plana nabave sadrže podatke o 34 postupka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 562.059,00 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi pet otvorenih postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 300.049,00 eura te na jednostavnu nabavu 29 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 262.010,00 eura. S obzirom na to da otvoreni postupak nabave usluga izrade urbanističkih planova za područje Općine procijenjene vrijednosti od 65.000,00 eura bez PDV-a, planiran zadnjim izmjenama Plana nabave iz studenoga 2024., nije proveden jer proračunom nisu bila osigurana sredstva, Planom nabave i njegovim izmjenama i dopunama potrebe Općine za nabavom robe, radova i usluga nisu realno iskazane.

Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (dalje u tekstu: Registar ugovora) za 2024. sadrži podatke o četiri otvorena postupka ukupne vrijednosti od 215.841,92 eura bez PDV-a te 27 postupaka jednostavne nabave roba, radova i usluga ukupne vrijednosti od 252.775,28 eura bez PDV-a odnosno o nabavi ukupne vrijednosti od 468.617,20 eura bez PDV-a. Registar ugovora nije vođen ažurno. Podaci o ugovorima zaključenim za nabavu usluga i opreme u vrijednosti od 54.359,64 eura bez PDV-a nisu objavljeni pravodobno, odnosno nisu objavljeni u standardiziranom obliku u EOJN RH u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

Bez provedenih postupaka jednostavne nabave propisanih Pravilnikom o jednostavnoj nabavi odnosno izravno od dobavljača nabavljene su računalne usluge odnosno usluge osnovnog održavanja baze podataka u iznosu od 15.756,98 eura, poštanske usluge u iznosu od 11.642,42 eura te gorivo u iznosu od 12.359,58 eura. (točka 7. Nalaza)

Obveze Općine

Općina je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijave ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O OPĆINI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije (dalje u tekstu: Županija). Obuhvaća 18 naselja s 2 491 stanovnikom (prema Popisu stanovništva iz 2021.). Sjedište Općine je Trg kralja Tomislava 1, Ston.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) te Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 3/24), Općina je razvrstana u VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Prema odredbi članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području i druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel u kojem je na koncu 2024. bilo deset zaposlenika, od kojih osam na neodređeno i dvoje na određeno vrijeme. Osim toga, u Općini su tijekom 2024. bila zaposlena četiri zaposlenika na određeno vrijeme na projektu Niste sami (od travnja do okončanja navedenog projekta).

Tijela Općine su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće ima devet vijećnika. Zakonski predstavnik Općine u 2024. (od svibnja 2013.) i do vremena obavljanja revizije je općinski načelnik Vedran Antunica, koji dužnost na koju je izabran obavlja profesionalno. Prema odredbi članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, profesionalno obavljanje dužnosti podrazumijeva da općinski načelnik ostvaruje pravo na plaću i druga prava iz rada, a vrijeme obavljanja dužnosti uračunava se u staž osiguranja.

Općina ima dva proračunska korisnika (dječji vrtić i knjižnica) u kojima je koncem godine bio 21 zaposlenik. Općina je osnivač i ima 100,0 % udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva za obavljanje komunalnih djelatnosti te razvojnoj agenciji za lokalni razvoj i poslovne usluge. Također, ima udjele u temeljnom kapitalu sedam trgovačkih društava (u društvu za opskrbu pitkom vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda 7,0 %; društvu za obavljanje pogrebnih usluga 2,4 %; društvu za javno zelenilo i hortikulturu 3,7 %; društvu za vodoopskrbu i komunalnu hidrotehniku 3,16 %; društvu za prijevoz putnika i putničkoj agenciji 1,76 %; društvu za komunalne djelatnosti 1,55 % te društvu za komunalnu djelatnost, održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada 1,37 %). Trgovačka društva dostavljaju Općini financijske izvještaje i izvješća o radu.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15, 102/19 i 105/25), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Tijekom 2024. primjenjivali su se, između ostalog, Statut, Pravilnik o jednostavnoj nabavi i Pravilnik o unutarnjem redu. U cilju uspostave sustava unutarnjih kontrola donesena je u 2019. Mapa poslovnih procesa, kao i druga pisana pravila i odluke. Spomenuta Mapa obuhvaća procese financijskog poslovanja; financijskog upravljanja; knjigovodstva; nabave; općih poslova; prihoda; rashoda; upravljanja imovinom i upravljanja projektima. Svaki proces ima kratki opis, cilj, glavne rizike, veze s drugim procesima ili postupcima, sredstva potrebna za realizaciju procesa; svrhu i cilj postupka unutar procesa, ovlaštenja, dijagram tijeka aktivnosti, odgovornost nositelja aktivnosti, rok izvršenja te popratne dokumente. Nadalje, u lipnju 2024. donesene su i Procedure obračuna i naplate prihoda Općine te Procedure zaprimanja, provjere i plaćanja računa. Donesena je Strategija upravljanja rizicima i ustrojen je Registar rizika.

Izjavom o fiskalnoj odgovornosti odgovorna osoba institucije, odnosno čelnik, na godišnjoj razini izvještava o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Općinski načelnik je za 2024. sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (obrazac 1.b) uz koju je priložen Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2025. te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima za 2024. Prema navedenoj Izjavi, koja je sastavljena na temelju Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, uočene su nepravilnosti u područjima planiranja proračuna/financijskog plana; izvršavanja proračuna/financijskog plana te upravljanja imovinom. U Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti za 2025. utvrđeni su rokovi otklanjanja navedenih nepravilnosti i slabosti do 30. lipnja 2025.

U skladu s Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 95/19) proračunski korisnici i trgovačka društva u vlasništvu odnosno suvlasništvu Općine dostavili su Općini izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2024. i druge akte.

Unutarnja revizija nije ustrojena jer prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru Općina nije obveznik ustrojavanja unutarnje revizije.

Općinsko vijeće je u lipnju 2022. donijelo Etički kodeks nositelja političkih dužnosti u Općini, kojim su uređena načela i standardi ponašanja te sprječavanje sukoba interesa u obnašanju dužnosti članova Općinskog vijeća i općinskog načelnika. Općinski načelnik je u rujnu 2024. imenovao službenika za informiranje.

Općina ima mrežne stranice koje omogućuju pravo na pristup informacijama te službeno glasilo, kako bi pravo na pristup informacijama imali svi zainteresirani na jednak način i pod jednakim uvjetima.

Planiranje i izvršenje proračuna

Proračun te Odluka o izvršavanju Proračuna za 2024. doneseni su u prosincu 2023., a izmjene i dopune Proračuna u ožujku te prosincu 2024. Proračun, Odluka o izvršenju Proračuna te izmjene i dopune Proračuna za 2024. doneseni su u skladu s propisima i objavljeni su na mrežnim stranicama Općine. Proračun te izmjene i dopune Proračuna obuhvaćaju prihode i primitke te rashode i izdatke Općine i proračunskih korisnika.

Proračunom su prihodi i rashodi planirani u iznosu od 2.877.066,00 eura. Zadnjim Izmjenama i dopunama Proračuna iz prosinca 2024. prihodi i primici planirani su u iznosu od 3.353.536,77 eura, što je 476.470,77 eura ili 16,6 % više u odnosu na Proračun, rashodi i izdaci u iznosu od 3.282.316,00 eura, što je 405.250,00 eura ili 14,1 % više u odnosu na Proračun, te je planiran višak prihoda i primitaka u iznosu od 71.220,77 eura za pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina. Izmjenama i dopunama Proračuna planirani su primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 412.400,00 eura od povrata zajmova danih u prethodnoj godini trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine i dobrovoljnom vatrogasnom društvu s područja Općine te izdaci za otplatu kredita i zajmova u iznosu od 387.400,00 eura poslovnoj banci kojim je financirana nabava specijalizirane auto dizalice za plovila trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine, koji nisu bili planirani Proračunom.

Uz Proračun za 2024. donesene su projekcije za 2025. i 2026. Prema spomenutim projekcijama, prihodi i rashodi su za 2025. planirani u iznosu od 2.620.202,20 eura, a za 2026. u iznosu od 2.595.697,90 eura.

Osim Proračuna i projekcija, doneseni su programi održavanja i građenja komunalne infrastrukture te program socijalno-zdravstvenih potreba i njihove izmjene i dopune.

Prema Godišnjem izvještaju o izvršenju Proračuna za 2024., koji je donijelo Općinsko vijeće u travnju 2024., prihodi i primici Općine i njezinih proračunskih korisnika ostvareni su u iznosu od 3.003.833,92 eura, što je 349.702,85 eura ili 10,4 % manje od planiranih. Vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na Proračun odnose se na manje ostvarene prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija za 107.560,00 eura ili 51,7 % jer nije primljena donacija od jedne pravne osobe, prihode od poreza za 96.962,22 eura ili 7,0 % zbog manje ostvarenih prihoda od poreza na dohodak te prihoda od imovine za 79.326,17 eura ili 24,1 % zbog manje ostvarenih prihoda od koncesija i prihoda od zakupa javnih površina. Rashodi i izdaci Općine i njezinih proračunskih korisnika ostvareni su u iznosu od 2.977.158,01 euro, što je 305.157,99 eura ili 9,3 % manje od planiranih proračunom. Vrijednosno najznačajnija odstupanja u odnosu na Proračun odnose se na manje ostvarene materijalne rashode za 137.001,99 eura ili 10,9 % zbog manje ostvarenih rashoda pri pružanju usluga prijevoza vode za ljudsku potrošnju (troškova goriva, vode, usluga održavanja) te usluga odlaganja komunalnog otpada.

Ostvaren je višak prihoda i primitaka tekuće godine u iznosu od 26.675,91 euro. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina iznosi 71.220,77 eura te manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 44.544,86 eura.

Prema odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22) lokalne jedinice imaju obvezu donošenja provedbenih programa. Općina je donijela Strateški plan za razdoblje od 2021. do 2023., kojim su bili određeni opći ciljevi, način njihovoga ostvarenja, pokazatelji uspješnosti te praćenje ostvarenja. Za razdoblje nakon 2023. Općina nije donijela Strateški plan niti je izvršno tijelo Općine donijelo Provedbeni program Općine za razdoblje trajanja svoga mandata, čije je donošenje propisano spomenutim Zakonom.

Financijski izvještaji

Općina vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su putem informacijskog sustava Ministarstva financija te su objavljeni na mrežnim stranicama Općine.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

U Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024. iskazani su prihodi i rashodi Općine i proračunskih korisnika u dijelu u kojem ih Općina financira iz svojih prihoda. Prema podacima iz navedenog Izvještaja, ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 2.945.835,22 eura, što je 510.893,29 eura ili 21,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na prethodnu godinu značajnije su povećani prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 292.371,17 eura ili 143,2 % (zbog više ostvarenih prihoda od kapitalnih i tekućih pomoći) te prihodi od poreza za 165.909,10 eura ili 14,7 % (zbog više ostvarenih prihoda od poreza na dohodak). Značajnije su smanjeni prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima za 79.890,96 eura ili 44,9 % zbog manje ostvarenih prihoda od donacija.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u eurima

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	1.128.976,45	1.294.885,55	114,7
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	204.130,40	496.501,57	243,2
3.	Prihodi od imovine	242.749,95	249.608,74	102,8
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	304.093,88	358.746,31	118,0
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	178.041,16	98.150,20	55,1
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	10.720,79	3.205,70	29,9
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.229,30	3.816,63	310,5
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	365.000,00	440.920,52	120,8
	Ukupni prihodi i primici	2.434.941,93	2.945.835,22	121,0

Vrijednosno značajniji udjel imaju prihodi od poreza u iznosu od 1.294.885,55 eura ili 44,0 %, prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 496.501,57 eura ili 16,9 % te primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 440.920,52 eura ili 15,0 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

Prihodi i primici koji imaju propisanu namjenu ostvareni su u iznosu od 1.159.013,25 eura i čine 39,3 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Odnose se na prihode od pomoći, komunalnu naknadu, komunalni i vodni doprinos, prihode od koncesija i koncesijskih odobrenja, turističku pristojbu, spomeničku rentu, naknadu za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, naknadu za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta te prihode od prodaje nefinancijske imovine.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 1.294.885,55 eura. Odnose se na prihode od poreza na dohodak u iznosu od 930.207,41 euro, poreza na promet nekretnina u iznosu od 232.919,56 eura te općinskih poreza u iznosu od 131.758,58 eura (porez na kuće za odmor 63.887,08 eura, porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića 59.360,29 eura i porez na korištenje javnih površina 8.511,21 euro). Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe radi naplate općinskih poreza obavlja Porezna uprava, osim poreza na korištenje javnih površina koje obavlja Jedinostveni upravni odjel Općine.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 496.501,57 eura, a odnose se na kapitalne pomoći u iznosu od 354.873,92 eura te tekuće pomoći u iznosu od 141.627,65 eura.

Vrijednosno značajnije kapitalne pomoći odnose se na primljena sredstva od Dječjeg vrtića Ston u iznosu od 157.349,52 eura, od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 145.500,00 eura te iz proračuna Županije u iznosu od 43.000,00 eura za sufinanciranje projekata na pomorskom dobru (uređenja obalnog pojasa u osam naselja u Općini) na temelju zaključenog ugovora iz srpnja 2024.

Primljena sredstva od Dječjeg vrtića Ston (proračunski korisnik Općine) odnose se na povrat sredstava kojima je Općina u prethodnim godinama financirala vlastito učešće spomenutog proračunskog korisnika u provedbi Projekta rekonstrukcija, preuređenje i opremanje postojeće zgrade za potrebe otvaranja dječjeg vrtića u Putnikovićima s uređenjem dječjeg igrališta. Naime, Dječji vrtić Ston je za sufinanciranje spomenutog Projekta zaključio Ugovor o financiranju s Agencijom za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u siječnju 2019., a Ugovor o sufinanciranju provedbe EU projekata s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u studenome 2021. temeljem kojeg se spomenuto Ministarstvo obvezalo financirati 50,0 % sredstava vlastitog učešća Dječjeg vrtića Ston u provedbi navedenog Projekta. Razliku sredstava vlastitog učešća Dječjeg vrtića Ston u provedbi navedenog Projekta financirala je Općina tijekom 2020. u iznosu od 74.055,18 eura, odnosno 2021. u iznosu od 135.702,86 eura i u poslovnim knjigama evidentirala u okviru računa ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja. Doznačena sredstva tijekom 2021. u iznosu od 135.073,71 euro su koncem 2021. preknjižena u okviru računa potraživanja za kapitalne pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava jer su u prosincu 2021. Općina i Dječji vrtić Ston zaključili Ugovor kojim su ugovorili obvezu Dječjeg vrtića Ston da u roku od 60 dana od primitka sredstava za sufinanciranje navedenog Projekta od Agencije i Ministarstva vrati sredstva Općini. Razlika primljenih sredstava u iznosu od 22.275,81 euro nije bila evidentirana u okviru navedenih potraživanja, nego je prema predočenoj dokumentaciji vraćena na temelju Odluke ravnateljice Dječjeg vrtića Ston iz travnja 2024. o povratu sredstava Općini.

Pomoći od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije primljene su za provođenje dva projekta, od kojih su za projekt uređenja nerazvrstanih cesta na području Općine primljena sredstva u iznosu od 85.500,00 eura na temelju zaključenog Ugovora o financiranju iz ožujka 2024. te dodatka navedenom Ugovoru iz prosinca 2024., dok su sredstva u iznosu od 60.000,00 eura primljena za sufinanciranje radova i usluga u provedbi projekta modernizacije javne rasvjete primjenom mjera energetske učinkovitosti na temelju zaključenog Ugovora o financiranju iz lipnja 2023.

Vrijednosno značajnije tekuće pomoći odnose se na primljena sredstva iz državnog proračuna za fiskalnu održivost dječjih vrtića u iznosu od 59.949,00 eura, od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na temelju Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz prosinca 2023. zaključenog između Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (dalje u tekstu: Ministarstvo), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Općine za provedbu projekta Niste sami u iznosu od 52.160,94 eura te od Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. za provedbu projekta TESTEAT – unaprjeđenje nasljeđa enogastronomije za uspostavu i širenje održivog turizma u iznosu od 19.492,52 eura na temelju zaključenog Sporazuma o partnerstvu iz lipnja 2024. Sredstva za fiskalnu održivost dječjih vrtića primljena su na temelju Odluke o dodjeli sredstava za fiskalnu održivost dječjih vrtića za pedagošku godinu 2024./2025. (Narodne novine 132/24) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, kojom su utvrđeni iznosi sredstava za spomenutu namjenu za jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 249.608,74 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na prihode od naknade za korištenje prostora koje koriste proizvodna postrojenja za proizvodnju električne energije u iznosu od 71.361,38 eura, zakupa javnih površina u iznosu od 74.879,02 eura, zakupa poslovnih prostora u iznosu od 32.180,54 eura, naknada za dodjelu dozvola na pomorskom dobru u iznosu od 23.311,40 eura te koncesije na pomorskom dobru u iznosu od 19.107,12 eura. Prihode od naknade za korištenje prostora koje koriste proizvodna postrojenja za proizvodnju električne energije Općina ostvaruje na temelju ispostavljenih mjesečnih računa pravnoj osobi vlasniku vjetroelektrane za navedenu naknadu.

Naknadu Općina utvrđuje na način da se centi/kW množe s mjesečnom proizvedenom električnom energijom iskazanom u kWh prema Odluci o visini naknade za korištenje prostora koje koriste proizvodna postrojenja za proizvodnju električne energije (Narodne novine 84/13, 101/13 i 72/15), a podatke o proizvedenoj električnoj energiji u kWh dostavlja Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.

Prihodi od zakupa javnih površina ostvaruju se na temelju Odluke o zakupu javnih površina koju je donijelo Općinsko vijeće u prosincu 2012., a kojom su, između ostalog, uređeni uvjeti i postupak davanja u zakup, namjena za koju se javne površine mogu dati u zakup, način davanja u zakup putem javnog natječaja odnosno neposrednom dodjelom te rokovi dodjele. Na temelju navedene Odluke i Odluke o visini naknade za privremeni zakup javnih površina na području Općine, koju je donijelo Općinsko vijeće u rujnu 2022., zaključeni su godišnji ugovori s korisnicima o zakupu javnih površina.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni su na temelju Odluke o zakupu poslovnih prostora, koju je Općinsko vijeće donijelo u studenome 2020., a kojom su uređeni uvjeti i postupak javnog natječaja za davanje u zakup poslovnog prostora, zasnivanje zakupa te prava i obveze ugovornih strana. Početna cijena zakupnine određena je odlukama o visini zakupnine za poslovne prostore u vlasništvu Općine, koje je donijelo Općinsko vijeće u studenome 2020. (na snazi do 21. rujna 2024.) i rujnu 2024. (na snazi od 22. rujna 2024.). Tijekom 2024. na snazi je bilo osam ugovora o zakupu zaključenih s pravnim i fizičkim osobama u prethodnim godinama kojima su se ispostavljali mjesečni računi za ugovoreni zakup.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 358.746,31 euro. Vrijednosno značajniji odnose se na naknadu od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za sufinanciranje obavljenih usluga prijevoza vode za ljudsku potrošnju u iznosu od 180.834,72 eura, komunalne naknade u iznosu od 80.133,53 eura, naknadu od susjedne Općine u iznosu od 38.346,75 eura, turističke pristojbe u iznosu od 35.399,55 eura te komunalnog doprinosa u iznosu od 18.769,37 eura. Općina je naknadu od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije ostvarila na temelju zaključenog Ugovora o obavljanju isporuka vode iz siječnja 2024., kojim je ugovorena opskrba vodom za ljudsku potrošnju radi poboljšanja uvjeta života otočana u otočnim naseljima ili dijelovima otočnih naselja koja nisu priključena na sustav javne vodoopskrbe, u skladu s odredbama članka 33. Zakona o otocima (Narodne novine 116/18, 73/20 i 70/21) te mjesečnih zahtjeva Općine dostavljenih spomenutom Ministarstvu za naknadu troškova prijevoza i specifikacijom izvršenih usluga. Naknada od susjedne Općine ostvarena je za sufinanciranje odlaganja i deponiranja komunalnog otpada prema zaključenom Ugovoru o sufinanciranju iz 2006., dodacima spomenutom Ugovoru iz 2008., 2016., 2019. i 2020. te mjesečnim ispostavljenim računima.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija ostvareni su u iznosu od 98.150,20 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na primljena sredstva od udruge građana (kojoj je dan na upravljanje i korištenje kompleks Stonskih zidina) na temelju zahtjeva Općine iz travnja 2024. za financiranje arheološko-istraživačkih radova na kompleksu Stonskih zidina u iznosu od 66.001,33 eura te za obavljene usluga prijevoza vode na temelju Odluke općinskog načelnika o cijeni prijevoza vode autocisternom za naselja na području Općine koja nemaju sustav javne vodoopskrbe iz lipnja 2023. u iznosu od 26.614,86 eura. Spomenutom Odlukom određena je cijena prijevoza vode autocisternom na području Općine, od naselja Ston do naselja koja nisu priključena na sustav javne vodoopskrbe koju plaćaju korisnici usluge, odnosno stanovnici spomenutih naselja.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda ostvareni u iznosu od 3.205,70 eura u cijelosti se odnose na općinske kazne komunalnog redara za nepostupanje po Odluci o komunalnom redu iz ožujka 2019. te izmjenama i dopunama navedene Odluke iz listopada 2019., travnja 2021., ožujka 2022., prosinca 2023. i ožujka 2024.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 3.816,63 eura odnose se na prihod od prodaje zemljišta u iznosu od 3.142,00 eura te od prodaje stanova nad kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu od 674,63 eura. Prihodi od prodaje zemljišta ostvareni su na temelju zaključenog Ugovora o kupoprodaji nekretnina s pravnom osobom iz lipnja 2024., kojim je Općina prodala zemljište površine 76 m² (nerazvrstane ceste koja se ne koristi) na temelju pisma namjere spomenute pravne osobe za planiranu izgradnju trgovačkog centra. Kupoprodajna cijene utvrđena je prema procjembenom elaboratu stalnog sudskog vještaka za graditeljstvo i procjenu nekretnina iz ožujka 2024., a zaključenju kupoprodajnog ugovora prethodio je zaključak Općinskog vijeća o prihvaćanju procjembenog elaborata i Odluka o ukidanju statusa javnog dobra u općoj uporabi iz ožujka 2024. za spomenuto zemljište.

Primici od financijske imovine i zaduživanja ostvareni u iznosu od 440.920,52 eura odnose se na primljena sredstva od povrata zajma trgovačkog društva za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine u iznosu od 364.738,86 eura, sredstva dozvoljenog prekoračenja po poslovnom računu u iznosu od 51.181,66 eura te sredstva od povrata zajma dobrovoljnog vatrogasnog društva s područja Općine u iznosu od 25.000,00 eura.

Općina je na temelju zaključenog Ugovora o zajmu iz prosinca 2023. te zaključka općinskog načelnika o isplati sredstava zajma iz prosinca 2023. doznačila trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine sredstva u iznosu od 364.738,86 eura za financiranje kupnje specijalizirane auto dizalice za plovila. Povrat bez kamatnog zajma ugovoren je do konca lipnja 2024. do kada je zajam vraćen u cijelosti. Općina je sredstva pozajmice osigurala iz kreditnih sredstava poslovne banke na temelju zaključenog Ugovora o kreditu iz prosinca 2023., kojim je ugovorila iznos kredita od 365.000,00 eura, rok povrata do konca lipnja 2024. te promjenjivu kamatnu stopu u visini jednomjesečnog EURIBOR-a uvećano za kamatnu maržu od 1,5 % godišnje na iskorišteni iznos kredita. Kreditno zaduženje kod poslovne banke te pozajmljivanje sredstava trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine odobrilo je Općinsko vijeće zaključkom iz listopada 2023. Spomenutom trgovačkom društvu dodijeljena su sredstva potpore Ministarstva poljoprivrede, Uprave za ribarstvo na temelju Odluka iz svibnja 2021. i listopada 2022. u okviru Mjere Jačanje zaštite prirodnih resursa kao preduvjet održivog razvoja za nabavku specijalizirane auto dizalice za plovila, ali je potrebna sredstva za pretfinanciranje bila obvezna osigurati Općina.

Primitke koji se odnose na dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu Općina je ostvarila na temelju zaključenog Ugovora o kreditu s poslovnim bankom iz ožujka 2024., kojim je ugovoreno korištenje sredstava u ukupnom iznosu od 510.000,00 eura za tekuću likvidnost. Rok povrata kredita je ožujak 2025. Ugovorena je promjenjiva kamatna stopa za iskorišteni iznos kredita u visini jednomjesečnog EURIBOR-a uvećano za kamatnu maržu od 2,0 % godišnje.

Dobrovoljno vatrogasno društvo s područja Općine izvršilo je povrat zajma u iznosu od 25.000,00 eura koji je Općina u prethodnoj godini odobrila u navedenom iznosu na temelju zaključenog Ugovora o zajmu, Odluke Općinskog vijeća iz srpnja 2023. te zaključka općinskog načelnika iz listopada 2023. za troškove izrade projektne dokumentacije izgradnje vatrogasnog doma. Spomenutim Ugovorom povrat bez kamatnog zajma ugovoren je do konca listopada 2024., do kada je zajam vraćen.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 2.901.949,67 eura, što je 419.874,61 euro ili 16,9 % više u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su povećani materijalni rashodi za 209.654,74 eura ili 25,5 % (zbog isplate naknade fizičkim osobama temeljem presude Upravnog suda u Splitu za deposedirano zemljište te više ostvarenih rashoda za intelektualne i osobne usluge), rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 191.378,69 eura ili 158,5 % (zbog ulaganja u modernizaciju javne rasvjete, uređenje nerazvrstanih cesta te radova na izgradnji potpornih zidova na području Općine), pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna za 117.098,95 eura ili 41,4 % (zbog više ostvarenih rashoda za prijenose proračunskim korisnicima za financiranje redovne djelatnosti) te rashodi za zaposlene za 101.169,22 eura ili 52,5 % (zbog povećanja osnovice i koeficijenata za obračun plaće i zapošljavanja četiri osobe na projektu Niste sami). Istodobno su u odnosu na prethodnu godinu vrijednosno značajnije smanjeni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova za 121.738,47 eura ili 25,0 % (jer je u prethodnoj godini dan zajam trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine).

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	192.589,63	293.758,85	152,5
2.	Materijalni rashodi	820.693,68	1.030.348,42	125,5
3.	Financijski rashodi	28.051,26	24.790,96	88,4
4.	Subvencije	36.308,88	39.346,02	108,4
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	282.842,60	399.941,55	141,4
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	50.866,94	64.148,48	126,1
7.	Ostali rashodi	463.266,34	372.519,44	80,4
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	120.717,26	312.095,95	258,5
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	486.738,47	365.000,00	75,0
	Ukupni rashodi i izdaci	2.482.075,06	2.901.949,67	116,9
	Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 1)	2.434.941,93	2.945.835,22	121,0
	Višak prihoda i primitaka	0,00	43.885,55	-
	Manjak prihoda i primitaka	47.133,13	0,00	-

Vrijednosno značajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu od 1.030.348,42 eura ili 35,5 %, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 399.941,55 eura ili 13,8 %, ostali rashodi u iznosu od 372.519,44 eura ili 12,8 % te izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 365.000,00 eura ili 12,6 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 235.424,10 eura (od čega se na plaće za redovan rad odnosi 233.470,63 eura, a prekovremeni rad 1.953,47 eura), doprinose na plaće u iznosu od 38.205,52 eura i ostale rashode za zaposlene (božićnicu, regres za godišnji odmor, darove za djecu, jubilarne nagrade, otpremninu te troškove prehrane) u iznosu od 20.129,23 eura.

Rashodi za plaće za redovan rad odnose se na rashode za brutoplaće zaposlenika Jedinog jedinog upravnog odjela u iznosu od 136.618,82 eura; zaposlene na provedbi projekata Niste sami i TESTEAT – unaprjeđenje naslijeđa enogastronomije za uspostavu i širenje održivog turizma u iznosu od 65.425,47 eura te na općinskog načelnika u iznosu od 31.426,34 eura.

Materijalni rashodi u iznosu od 1.030.348,42 eura odnose se na rashode za usluge u iznosu od 657.376,81 euro, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 189.652,44 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 158.289,42 eura i naknade troškova zaposlenima (troškovi prijevoza na posao i s posla, službena putovanja i stručno usavršavanje) u iznosu od 25.029,75 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na komunalne usluge u iznosu od 218.540,89 eura (najvećim dijelom odnose se na usluge odvoza i odlaganja komunalnog otpada u iznosu od 127.822,50 eura i održavanje javnih i zelenih površina te uređenje i održavanje javnih plaža u iznosu od 65.900,03 eura); usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 186.869,42 eura (najvećim dijelom odnose se na održavanje javne rasvjete u iznosu od 56.978,22 eura; pripremne radove za potrebe obavljanja arheoloških istraživanja u iznosu od 46.001,33 eura te održavanje nerazvrstanih cesta, potpornih zidova, uređenje groblja i drugo u iznosu od 42.145,61 euro); intelektualne i osobne usluge u iznosu od 106.754,94 eura (najvećim dijelom odnose se na usluge pravnog savjetovanja u iznosu od 22.846,00 eura; provedbu usluga arheoloških istraživanja u iznosu od 20.000,00 eura te geodetske usluge u iznosu od 13.000,00 eura) i ostale usluge u iznosu od 64.042,77 eura (najvećim dijelom odnose se na naknadu Poreznoj upravi za uslugu naplate poreza u iznosu od 15.355,28 eura; naknadu za sanaciju odlagališta otpada u iznosu od 12.821,88 eura te naknadu trgovačkom društvu registriranom, između ostalog, za pripremu i provedbu postupaka jednostavne i javne nabave u iznosu od 11.250,00 eura).

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni u iznosu od 122.878,25 eura odnose se na održavanje čistoće javnih površina, zelenih površina, uređenje i održavanje javnih plaža te održavanje javne rasvjete. Održavanje javne rasvjete povjereno je pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora, dok su sve druge navedene komunalne djelatnosti povjerene trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine.

U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja vrijednosno značajniji odnose se na isplaćenu naknadu fizičkim osobama za deposediranu nekretninu temeljem presude Upravnog suda u Splitu iz veljače 2023. u iznosu od 85.947,75 eura, poticajnu naknadu za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada u iznosu od 36.048,75 eura te reprezentaciju u iznosu od 23.304,03 eura.

Rashodi za materijal i energiju, u vrijednosno značajnijem dijelu odnose se na utrošenu električnu energiju i mrežarinu za javnu rasvjetu, upravnu zgradu u vlasništvu Općine (koju zajednički koriste Općina, Županija i trgovačko društvo za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine i razmjerno podmiruju troškove električne energije) te druge poslovne prostore u vlasništvu Općine u iznosu od 75.946,25 eura, materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje u iznosu od 40.539,83 eura te nabavu goriva u iznosu od 12.359,58 eura.

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 24.790,96 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na kamate za kratkoročni kredit poslovne banke za dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu Općine u iznosu od 15.828,69 eura te bankarske usluge u iznosu od 6.902,62 eura.

Rashodi za subvencije ostvareni u iznosu od 39.346,02 eura odnose se na sredstva doznačena trgovačkom društvu za prijevoz putnika i putničkoj agenciji u suvlasništvu Općine za subvencioniranje troškova obavljanja usluge javnog prijevoza na području Općine u iznosu od 21.566,41 euro te razvojnoj agenciji Općine za naknadu rashoda za plaću direktorice i materijalnih troškova u iznosu od 17.779,61 euro. Sredstva su doznačena na temelju zaključenog ugovora s korisnicima subvencija te zahtjeva korisnika.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 399.941,55 eura, a vrijednosno najznačajnije odnose se na prijenose proračunskim korisnicima Općine, na temelju zahtjeva za financiranje redovne djelatnosti, od čega 384.447,69 eura za financiranje rashoda poslovanja, a 3.852,83 eura za nabavu nefinancijske imovine.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima i druge naknade ostvareni su u iznosu od 64.148,48 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na potpore za novorođenu djecu u iznosu od 27.265,00 eura, sufinanciranje prijevoza studenata i učenika u iznosu od 20.872,48 eura, jednokratne pomoći obiteljima i osobama starijim od 65 godina, za sufinanciranje troškova stanovanja, teškog materijalnog stanja te bolesti u iznosu od 9.572,08 eura i stipendije studenata u iznosu od 5.600,00 eura. Navedene naknade doznačene su na temelju unutarnjih akata (Odluke o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći starijim osobama od 65 godina s područja Općine iz studenoga 2024., Pravilnika o načinu i uvjetima stipendiranja darovitih i uspješnih studenata na području Općine, Programa socijalnih i zdravstvenih potreba Općine za 2024. te zaključaka općinskog načelnika) kojima su utvrđeni uvjeti i način ostvarivanja i korištenja naknada.

Ostali rashodi ostvareni u iznosu od 372.519,44 eura odnose se na tekuće donacije u iznosu od 345.735,31 euro, kapitalne pomoći u iznosu od 21.089,69 eura te kapitalne donacije u iznosu od 5.694,44 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije odnose se na doznačena sredstva dobrovoljnim vatrogasnim društvima s područja Općine u iznosu od 236.717,58 eura, udrugama u kulturi u iznosu od 36.300,00 eura te sportskim udrugama u iznosu od 27.300,00 eura. Dobrovoljnim vatrogasnim društvima sredstva su doznačena na temelju odredbi Zakona o vatrogastvu (Narodne novine 125/19 i 114/22), a udrugama u kulturi i sportu na temelju Javnog poziva za financiranje programa/projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Općine za 2024. te zaključenih ugovora, prema zahtjevima korisnika i zaključcima općinskog načelnika. Odlukom o financiranju javnih potreba Općine iz rujna 2021. utvrđeni su kriteriji, mjerila i postupci za dodjelu i korištenje sredstava udrugama.

Kapitalna pomoć u cijelosti se odnosi na sredstva doznačena trgovačkom društvu za opskrbu pitkom vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda u suvlasništvu Općine za izradu projektne dokumentacije vodoopskrbnog sustava Donja Dubrava – Brijesta, idejnog projekta sekundarne mreže naselja Putnikovići te izgradnju magistralnog cjevovoda središnjeg dijela poluotoka Pelješca.

Kapitalna donacija u cijelosti se odnosi na doznačena sredstva dobrovoljnom vatrogasnom društvu za podmirenje tri rate *leasinga* kojim je financirana nabava vatrogasne cisterne.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 312.095,95 eura. Vrijednosno značajniji odnose se na modernizaciju javne rasvjete u iznosu od 103.982,61 euro; uređenje nerazvrstanih cesta u iznosu od 97.964,45 eura; nabavu opreme za mobilno reciklažno dvorište u iznosu od 23.687,50 eura; izradu urbanističkog plana uređenja poslovne zone Česvinica – južni dio u iznosu od 8.900,00 eura; izgradnju potpornog zida u Luci u iznosu od 8.350,50 eura te izradu projektno-tehničke dokumentacije za nerazvrstanu cestu u Malom Stonu u iznosu od 7.250,00 eura.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova ostvareni u iznosu od 365.000,00 eura odnose se u cijelosti na otplaćeni kredit poslovnoj banci za kupnju specijalizirane auto dizalice za plovila trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine.

Višak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2024. iznosi 43.885,55 eura. Preneseni manjak prihoda i primitaka iznosi 49.078,99 eura (manjak za 2023. u iznosu od 47.133,13 eura i iz prethodnih godina do 2023. u iznosu od 1.945,86 eura) te manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 5.193,44 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 6.650.682,91 euro.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	3.437.279,69	3.370.661,24	98,1
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	95.424,06	95.424,06	100,0
1.2.	Građevinski objekti	2.574.055,50	2.605.452,81	101,2
1.3.	Postrojenja i oprema	180.860,04	170.419,59	94,2
1.4.	Prijevozna sredstva	10.100,22	6.190,26	61,3
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	2.239,36	2.239,36	100,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	574.600,51	490.935,16	85,4
2.	Financijska imovina	3.757.964,30	3.280.021,67	87,3
2.1.	Novčana sredstva	37.071,14	61.919,47	167,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	3.816,32	4.532,20	118,8
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	389.738,86	0,00	-
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	3.113.734,98	3.113.734,98	100,0
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	213.560,20	99.835,02	46,7
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	42,80	0,00	-
	Ukupno imovina	7.195.243,99	6.650.682,91	92,4
3.	Obveze	668.633,36	336.493,68	50,3
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	59.670,82	57.283,12	96,0
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	28.121,75	14.361,99	51,1
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	580.840,79	264.848,57	45,6
4.	Vlastiti izvori	6.526.610,63	6.314.189,23	96,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	7.195.243,99	6.650.682,91	92,4

U odnosu na stanje na početku 2024., vrijednost imovine koncem godine manja je za 544.561,08 eura ili 7,6 %, najvećim dijelom jer potraživanja za dane zajmove nije bilo na koncu godine (a na početku godine iznosila su 389.738,86 eura), dok su potraživanja za prihode poslovanja iskazana manje za 113.725,18 eura ili 53,3 %.

Nefinancijska imovina u vrijednosno najznačajnijem dijelu odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 2.605.452,81 euro. Najvećim dijelom odnose se na ceste u iznosu od 902.700,82 eura, ostale prometne objekte (parkirališta i ulice) u iznosu od 571.621,25 eura, zgrade kulturnih institucija (domovi kulture) u iznosu od 286.053,18 eura, sportske objekte (nogometna i malonogometna igrališta te boćarska igrališta) u iznosu od 206.989,10 eura, javnu rasvjetu u iznosu od 169.273,88 eura te sustave vodovoda u šest naselja u Općini u iznosu od 147.381,03 eura.

Navedene komunalne vodne građevine nisu prenesene u vlasništvo javnog isporučitelja vodne usluge. Prema odredbama članka 89. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19), jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu do 18. svibnja 2014. prenijele komunalne vodne građevine u svom vlasništvu u vlasništvo javnog isporučitelja vodne usluge u obliku temeljnog kapitala ili prijenosa bez naknade, dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima. Vlada Republike Hrvatske je u lipnju 2023. donijela Uredbu o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23) koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023., prema kojoj je društvo preuzimatelj na uslužnom području 39, koje obuhvaća i Općinu, trgovačko društvo za opskrbu pitkom vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda u suvlasništvu Općine. Općinsko vijeće je u studenome 2024. donijelo Odluku o prijenosu prava vlasništva komunalnih vodnih građevina za javnu odvodnju na području Općine u vlasništvo navedenom trgovačkom društvu.

U okviru građevinskih objekata evidentirana je, između ostalog, vrijednost poslovnih prostora danih na korištenje proračunskim korisnicima (dječji vrtić i knjižnica) u prijašnjim godinama, s kojima su u siječnju 2025. zaključeni ugovori, kojima su uređeni međusobni odnosi u vezi s načinom, rokovima te namjenom korištenja poslovnih prostora. Spomenutim ugovorima poslovni prostori su dani na korištenje proračunskim korisnicima bez naknade uz obvezu plaćanja režijskih troškova i naknada te troškova tekućeg održavanja.

Vrijednost prirodnih bogatstava (zemljišta) iskazana je u iznosu od 95.424,06 eura, a vrijednosno značajnija odnosi se na zemljište parka u centru Općine u iznosu od 49.800,92 eura te na građevinska zemljišta u iznosu od 38.077,59 eura.

Postrojenja i oprema u vrijednosno značajnijem dijelu odnose se na opremu za prikupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada (spremnike za odvojeno prikupljanje otpada, kompostere i mobilno reciklažno dvorište) u iznosu od 128.665,97 eura te uredski namještaj u iznosu od 18.987,06 eura.

Vrijednosno značajnija druga nefinancijska imovina odnosi se na projektnu dokumentaciju i dokumente prostornog uređenja (prostorne i urbanističke planove) u iznosu od 214.335,17 eura te ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja u iznosu od 268.067,34 eura (najvećim dijelom odnose se na ulaganja u prethodnim godinama u Centar za posjetitelje u Putnikovićima u iznosu od 160.856,62 eura te uređenje rive i obalnog pojasa u iznosu od 60.796,46 eura).

Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 3.113.734,98 eura odnose se na udjele u sedam trgovačkih društava u suvlasništvu Općine u iznosu od 2.935.164,90 eura te dva trgovačka društva u vlasništvu Općine u iznosu od 178.570,08 eura.

Ukupna potraživanja koncem 2024. iznose 168.930,25 eura, od čega se na ispravak vrijednosti odnosi 64.563,03 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 104.367,22 eura. Vrijednosno značajnija potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti odnose se na porez na kuće za odmor u iznosu od 25.550,62 eura, naknadu za uređenje voda u iznosu od 14.127,49 eura, komunalnu naknadu u iznosu od 12.315,50 eura, zakup javnih površina u iznosu od 12.162,16 eura te komunalni doprinos u iznosu od 9.795,19 eura.

U odnosu na stanje početkom godine, potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti manja su za 502.790,96 eura ili 82,8 %, najvećim dijelom jer su trgovačko društvo za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu Općine i dobrovoljno vatrogasno društvo vratili pozajmice koje im je Općina dala u prethodnoj godini, a Dječji vrtić Ston doznačio sredstva koja je u prethodnim godinama Općina osigurala za sufinanciranje rekonstrukcije Dječjeg vrtića u Stonu. Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja (prije ispravka vrijednosti) iznose 125.199,59 eura (za prihode poslovanja u iznosu od 125.113,99 eura te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 85,60 eura) i nedospjela 43.692,82 eura.

Obveze su koncem 2024. iskazane u iznosu od 336.493,68 eura i manje su za 332.139,68 eura ili 49,7 % u odnosu na stanje početkom godine jer je Općina vratila kredit poslovnoj banci odobren u prethodnoj godini kojim je financirana nabava specijalizirane auto dizalice za plovila trgovačkom društvu za obavljanje komunalnih djelatnosti u svom vlasništvu. Odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu od 264.848,57 eura, rashode poslovanja u iznosu od 57.283,12 eura te za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 14.361,99 eura. Obveze za kredite i zajmove u cijelosti se odnose na obveze prema poslovnoj banci za korištenje sredstava dozvoljenog prekoračenja po poslovnom računu, dok se vrijednosno najznačajnije obveze za rashode poslovanja odnose na obveze prema zaposlenima za plaću za prosinac 2024. u iznosu od 26.183,53 eura. Prema podacima iz financijskih izvještaja, koncem 2024. dospjele su obveze u iznosu od 17,13 eura.

Projekti financirani u 2024.

Tijekom 2024. Općina je kao korisnik bespovratnih sredstava provodila projekt Niste sami, dok je kao partner sudjelovala u provođenju projekta TESTEAT – unaprjeđenje nasljeđa enogastronomije za uspostavu i širenje održivog turizma (dalje u tekstu: TESTEAT). U financijskoj reviziji dane su osnovne činjenice u vezi s provedbom navedenih projekata.

Ukupna vrijednost spomenutih projekata, od početka provedbe (studeni 2023.) do konca 2024., iznosi 110.226,47 eura, od čega se na projekt Niste sami odnosi 60.185,70 eura, a na projekt TESTEAT 50.040,77 eura.

– Projekt Niste sami

Za provedbu projekta Niste sami tijekom 2024. ostvareni su rashodi u iznosu od 60.185,70 eura. Cilj spomenutog projekta je povećanje socijalne uključenosti i prevencija institucionalizacije ranjivih skupina osiguravanjem dugotrajne skrbi. Specifični cilj je pružanje usluge potpore i podrške u svakodnevnom životu starijim osobama i osobama s invaliditetom.

Ministarstvo je u kolovozu 2023. objavilo otvoreni (trajni) poziv na dostavu projektnih prijedloga Zaželi – prevencija institucionalizacije u okviru Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027., na koji je Općina prijavila projektni prijedlog Niste sami.

Ministarstvo je u studenome 2023. donijelo Odluku o financiranju projektnog prijedloga Niste sami, kojom je određeno da ukupno prihvatljivi troškovi iznose maksimalno 405.000,00 eura i u cijelosti se financiraju iz sredstava Ministarstva i Europskog socijalnog fonda plus bez vlastitog učešća Općine.

Općina (korisnik bespovratnih sredstava) je u prosincu 2023. s navedenim Ministarstvom (posredničko tijelo razine 1) i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje (posredničko tijelo razine 2) zaključila Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Europskog socijalnog fonda plus u financijskom razdoblju 2021. – 2027. (dalje u tekstu: Ugovor), čiji je sastavni dio Prijavni obrazac – opis projekta i proračun. Ugovorom je utvrđeno da ukupni prihvatljivi troškovi iznose 405.000,00 eura, da su bespovratna sredstva osigurana iz državnog proračuna Republike Hrvatske (15,0 %) i iz Europskog socijalnog fonda plus (85,0 %) te da Općina projekt provodi s partnerima, odnosno općinama Janjina i Trpanj. Razdoblje provedbe projekta ugovoreno je od dana zadnjeg potpisa na Ugovoru, odnosno od 7. prosinca 2023. te traje 36 mjeseci, odnosno do 7. prosinca 2026. Razdoblje prihvatljivosti troškova je od početka provedbe projekta do 30 dana od datuma završetka provedbe projekta.

Ukupni rashodi od početka provedbe projekta do ožujka 2025. iznose 96.297,12 eura i odnose se na brutoplaće uvećane za pripadajuće doprinose na plaću, godišnji odmor, troškove prijevoza na posao i s posla, troškove materijala za čišćenje i higijenske potrepštine te drugo.

Tijekom 2024. upućena su tri zahtjeva za nadoknadu sredstava Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Uredu za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije u iznosu od 60.185,70 eura na temelju kojih su odobrena i doznačena sredstva u iznosu od 52.160,94 eura, dok su neprihvatljivi troškovi iznosili 8.024,76 eura (dio troškova je neprihvatljiv, između ostalog, jer projektom nisu obuhvaćeni pripadnici ciljane skupine odnosno potpora i podrška nije pružena određenom broju pripadnika ciljane skupine te ih snosi Općina).

Nadalje, od siječnja do ožujka 2025. upućen je jedan zahtjev za nadoknadu sredstava u iznosu od 36.111,42 eura. Temeljem spomenutog zahtjeva odobrena sredstva u iznosu od 34.773,96 eura nisu doznačena, a neprihvatljivi troškovi iznose 1.337,46 eura.

Općina je za potrebe provođenja projekta tijekom 2024. provela jedan postupak jednostavne nabave za nabavu kućanskih i higijenskih potrepština u sklopu projekta nakon kojeg je s odabranim ponuditeljem zaključen ugovor u vrijednosti od 9.492,00 eura bez PDV-a.

Za vrijeme obavljanja revizije provedba spomenutog projekta je u tijeku.

– TESTEAT

Za provedbu projekta TESTEAT tijekom 2024. ostvareni su rashodi u iznosu od 50.040,77 eura.

Projekt TESTEAT provodi se u okviru Interreg programa prekogranične suradnje Italija – Hrvatska 2021. – 2027., odnosno iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Glavni cilj projekta je kreiranje integrirane enogastronomске turističke ponude koja će postati ključni pokretač održivog socioekonomskog razvoja prekograničnog područja Italija – Hrvatska. Specifični cilj je unaprjeđenje uloge kulture i održivog turizma u ekonomskom razvoju, socijalna uključenost i socijalne inovacije.

Općina je u lipnju 2024. s nositeljem projekta/vodećim partnerom Agencijom za ruralni razvoj Istre d.o.o. i šest partnera na projektu iz Talijanske Republike i Republike Hrvatske (Grad Venecija, Sveučilište Jurja Dobrile Pula, Ca' Foscari University of Venice, Scuola centrale Formazione, Cicviform soc. Coop. sociale i Dubrovačkom razvojnom agencijom Dura d.o.o.) zaključila Sporazum o partnerstvu. Razdoblje provedbe projekta i razdoblje izvještavanja ugovoreno je od 1. veljače 2024. do 31. srpnja 2026. Ukupna vrijednost projekta iznosi 2.302.841,76 eura, a bespovratna sredstva iz Europskog fonda za regionalni razvoj dodjeljuju se u iznosu od 1.842.273,30 eura, što predstavlja 80,0 % ukupne vrijednosti projekta.

Od ukupne vrijednosti projekta na Općinu se odnosi 213.476,00 eura, od čega se iz bespovratnih sredstava projekt financira u iznosu od 170.780,80 eura ili 80,0 %, a iz sredstava Općine u iznosu od 42.695,20 eura ili 20,0 %.

Za financiranje vlastitog učešća u provedbi spomenutog projekta Općina se prijavila na javni poziv za sufinanciranje provedbe EU projekta na regionalnoj i lokalnoj razini za 2024. Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije iz ožujka 2024. Spomenuto Ministarstvo i Općina su u rujnu 2024. zaključili Ugovor o sufinanciranju provedbe EU projekta na temelju kojeg su Općini dodijeljena bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od 21.347,60 eura.

Ukupni rashodi od početka provedbe projekta do ožujka 2025. iznose 59.156,97 eura, a odnose se, između ostalog, na rashode za zaposlene; uredski materijal; pripremu projekta te usluge savjetovanja u vođenju i izvještavanju EU projekata. Financirani su bespovratnim sredstvima u iznosu od 21.627,28 eura te vlastitim sredstvima Općine u iznosu od 37.529,69 eura.

Tijekom 2024. upućena su dva zahtjeva za nadoknadu sredstava Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Jedan zahtjev upućen je za nadoknadu sredstava temeljem Sporazuma o partnerstvu iz lipnja 2024., na temelju kojeg je Agencija za ruralni razvoj Istre d.o.o. doznala sredstva u iznosu od 19.492,52 eura, a drugi temeljem Ugovora o sufinanciranju provedbe EU projekta iz rujna 2024., koja se odnose na sufinanciranje vlastitog učešća Općine u projektu, na temelju kojeg je navedeno Ministarstvo doznalo sredstva u iznosu od 2.134,76 eura.

Za vrijeme obavljanja revizije provedba spomenutog projekta je u tijeku.

Javna nabava

Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 144/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave.

Postupci jednostavne nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura i radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura uređeni su odredbama Pravilnika o jednostavnoj nabavi, koji je u prosincu 2022. donijelo Općinsko vijeće (dalje u tekstu: Pravilnik). Prema odredbama Pravilnika, Općina nabavu robe, radova i usluga procijenjene vrijednosti manje od 2.650,00 eura provodi neposredno (na poziv) jednom gospodarskom subjektu, izdavanjem narudžbenice odnosno zaključivanjem ugovora.

Nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 2.650,00 eura, a manje od 10.600,00 eura provodi slanjem poziva na dostavu ponuda jednom i/ili više gospodarskih subjekata i/ili objavom poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama Općine. Nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 10.600,00 eura, a manje od 26.540,00 eura za robu i usluge, odnosno manje od 66.360,00 eura za radove, provodi slanjem poziva na dostavu ponuda objavom poziva na mrežnim stranicama Općine i/ili objavom u EOJN RH. Kriterij za odabir ponude su najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda.

Postupak nabave pokreće se zahtjevom za pokretanje postupka jednostavne nabave općinskom načelniku, a može ga podnijeti bilo koji zaposlenik Općine. Pripremu i provedbu postupaka jednostavne nabave provode ovlaštene osobe (ne mora biti zaposlenik Općine) koje unutarnjim aktom imenuje općinski načelnik. Pripremu i provedbu postupaka jednostavne nabave roba, usluga i radova te postupaka javnih nabava, temeljem zaključenog Ugovora o pružanju usluge pripreme i provedbe postupaka nabave iz siječnja 2024., za Općinu obavlja trgovačko društvo registrirano, između ostalog, za pripremu i provedbu postupaka javne nabave. Osoba zaposlena u spomenutom trgovačkom društvu ima važeći certifikat iz područja javne nabave. Odluku o početku pojedinačnog postupka nabave donosi općinski načelnik.

Općina je donijela Plan nabave za 2024. te 12 izmjena i dopuna Plana nabave. Plan nabave za 2024. objavljen je na mrežnim stranicama Općine i u EOJN RH u siječnju 2024. te sadrži podatke o 14 postupaka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 195.860,00 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnose dva otvorena postupka ukupne procijenjene vrijednosti od 88.000,00 eura, a na jednostavnu nabavu 12 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 107.860,00 eura.

Posljednje Izmjene i dopune Plana nabave donesene su u studenome 2024. te su objavljene na mrežnim stranicama Općine i u EOJN RH. Spomenute Izmjene i dopune sadrže podatke o 34 postupka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 562.059,00 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi pet otvorenih postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 300.049,00 eura te na jednostavnu nabavu 29 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 262.010,00 eura.

Navedenim Izmjenama planirani su novi postupci nabave, od kojih se vrijednosno značajniji odnose na nabavu asfaltiranja nerazvrstanih cesta na području Općine u okviru projekta Uređenje nerazvrstanih cesta na području Općine u vrijednosti od 80.149,00 eura; izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju Centra za rehabilitaciju i hipoterapiju – Pelješac u vrijednosti od 66.900,00 eura; usluge izrade Urbanističkih planova za područje Općine u vrijednosti od 65.000,00 eura; transformaciju prostornog plana uređenja Općine u vrijednosti od 20.000,00 eura te radove na izradi potpornog kamenog zida Supavo – Ston u vrijednosti od 14.800,00 eura.

Spomenutim Izmjenama i dopunama Plana nabave, uvećana je procijenjena vrijednost za usluge dohrane plaža na području Općine te sada iznosi 14.800,00 eura i nabave geodetskih usluga te iznosi 8.650,00 eura, dok je umanjena procijenjena vrijednost nabave usluga vanjskog stručnjaka za pripremu i provedbu postupaka nabava te iznosi 9.000,00 eura.

Općina je izradila Statističko izvješće o javnoj nabavi za 2024. Prema podacima iz Godišnjeg statističkog izvješća za 2024. ukupna nabava iznosila je 678.756,20 eura bez PDV-a.

Na temelju otvorenih postupaka javne nabave nabavljeno je usluga u vrijednosti od 89.359,18 eura, radova u vrijednosti od 64.799,70 eura te robe u vrijednosti od 61.683,04 eura ili ukupno 215.841,92 eura bez PDV-a. Postupcima jednostavne nabave nabavljeno je usluga u vrijednosti od 233.931,54 eura, radova u vrijednosti od 120.539,27 eura te robe u vrijednosti od 108.443,47 eura ili ukupno 462.914,28 eura.

Revizijskim postupcima provjereno je pet otvorenih postupaka javne nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 300.049,00 eura bez PDV-a te devet postupaka jednostavne nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 110.800,00 eura bez PDV-a.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 3. veljače 2025. do 21. siječnja 2026.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Općine.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 140. (Narodne novine 144/21)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015.)
5. Uputa o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske (Ministarstvo financija, siječanj 2018.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
3. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
4. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
5. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23)
6. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine 115/16, 101/17, 114/22 i 114/23)
7. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10 i 10/23)
8. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19)
9. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine 83/23)
10. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 32/20 i 145/24)

11. Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11, 64/15, 112/18, 112/19 i 123/24)
12. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 22/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17 – ispravak)
13. Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina (Narodne novine 78/15)
14. Zakon o sprječavanju sukoba interesa, članak 4. (Narodne novine 143/21 i 36/24)
15. Zakon o pravu na pristup informacijama, članci 10. i 11. (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22)
16. Zakon o javnoj nabavi
17. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske
18. Zakon o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 83/22)
19. Zakon o sportu (Narodne novine 141/22)
20. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23)
21. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
22. Pravilnik o načinu utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa (Narodne novine 15/19)
23. Pravilnik o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine (Narodne novine 37/24)
24. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
25. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila
26. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
27. Statut (ožujak 2013., veljača 2018., ožujak i rujan 2021.)
28. Uputa o procjeni vrijednosti nekretnina (Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, travanj 2019.)
29. Pravilnik o jednostavnoj nabavi (prosinac 2022.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Općine. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Općine.

Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, javna nabava te su dane osnovne činjenice u vezi s provedbom projekata financiranih u 2024. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2014.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, rashode za tekuće donacije, ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja, zaduživanje te javnu nabavu.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Općina obuhvaća područje 18 naselja s ukupno 2 491 stanovnikom (prema rezultatima popisa iz 2021.).

Općinski načelnik nema zamjenika, a na početku mandata nije imenovao privremenog zamjenika koji će ga zamijeniti ako za vrijeme trajanja mandata nastupe okolnosti zbog kojih je onemogućen obavljati svoju dužnost zbog duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti. Odredbama članka 43.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, između ostalog, propisano je da ako za vrijeme trajanja mandata općinskog načelnika i gradonačelnika koji nemaju zamjenika nastupe okolnosti zbog kojih je općinski načelnik, odnosno gradonačelnik onemogućen obavljati svoju dužnost zbog duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti, općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika zamijenit će privremeni zamjenik kojeg će imenovati općinski načelnik, odnosno gradonačelnik na početku mandata iz reda pripadnika nacionalnih manjina, odnosno pripadnika hrvatskoga naroda u jedinicama u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine većinu stanovništva ili iz reda članova predstavničkog tijela. Također, odredbama članka 51. Statuta, između ostalog, propisano je da ako za vrijeme trajanja mandata općinskog načelnika nastupe okolnosti zbog kojih je općinski načelnik onemogućen obavljati svoju dužnost zbog duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti općinskog načelnika zamijenit će privremeni zamjenik kojeg će imenovati općinski načelnik na početku mandata iz reda članova predstavničkog tijela.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati privremenog zamjenika općinskog načelnika iz reda članova Općinskog vijeća u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Statuta.

2. Sustav unutarnjih kontrola

- 2.1. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Sustav unutarnjih kontrola propisan je, između ostalog, odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Općina je putem objave na svojim mrežnim stranicama omogućila pravo na pristup informacijama svim korisnicima na jednak način i pod jednakim uvjetima. Na mrežnim stranicama Općine objavljeni su Statut i opći akti, Proračun, izmjene i dopune Proračuna, financijski izvještaji i izvještaji o izvršenju Proračuna, službeni glasnici Općine, dokumentacija o javnoj nabavi i drugi dokumenti koji se odnose na područje rada Općine. Obveza Općine je uključiti javnost u proces donošenja odluka u vidu savjetovanja s javnošću.

Općina je u travnju 2023. donijela Plan savjetovanja s javnošću za 2023. Savjetovanje s javnošću tijekom 2023. provedeno je u skladu sa spomenutim Planom, i to prije donošenja Proračuna za 2024. s projekcijama za 2025. i 2026., Odluke o općinskim porezima te Odluke o vrijednosti boda za obračun komunalne naknade. Međutim, Općina nije provela savjetovanje s javnošću prije donošenja, između ostalog, Odluke o izradi UPU poslovne zone Česvinica – južni dio; Odluke o visini najamnine stanova u vlasništvu Općine za 2023.; Odluke o donošenju izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine; Odluke o izradi izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine; Prostornog plana uređenja Općine; Odluke o komunalnom doprinosu; Odluke o visini poreznih stopa na dohodak Općine; Plana upravljanja pomorskim dobrom na području Općine za razdoblje 2024. – 2028.; Odluke o redu na pomorskom dobru; Odluke o izmjenama i dopunama odluke o komunalnom redu; Odluke o izradi dijela urbanističkog plana uređenja Stonsko polje – istočni dio te Odluke o izradi urbanističkog plana uređenja Uvala Prapratno.

Plan savjetovanja s javnošću za 2024. nije donesen. Savjetovanje s javnošću tijekom 2024. provedeno je prije donošenja Proračuna za 2025. s projekcijama za 2026. i 2027. Međutim, nije provedeno prije donošenja Odluke o transformaciji prostornog plana uređenja Općine; Odluke o izmjenama odluke o komunalnom redu; Odluke o izradi izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine; Izmjene i dopune plana upravljanja pomorskim dobrom na području Općine za razdoblje 2024. – 2028.; Odluke o donošenju izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine; Odluke o visini početne cijene zakupa poslovnih prostora u vlasništvu Općine; Odluke o davanju u najam prostora u Kneževom dovru te Odluke o visini naknada za privremeni zakup javnih površina na području Općine.

Prema odredbama članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama, tijela državne uprave, druga državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima dužne su provoditi savjetovanje s javnošću pri donošenju zakona i podzakonskih propisa, a pri donošenju općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenta kad se njima utječe na interese građana i pravnih osoba. Nadalje, tijela javne vlasti dužna su donijeti i na svojoj mrežnoj stranici objaviti plan savjetovanja s javnošću za kalendarsku godinu najkasnije do isteka prethodne kalendarske godine.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti i na svojim mrežnim stranicama objaviti plan savjetovanja s javnošću te provoditi savjetovanje s javnošću pri donošenju općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenta kad se njima utječe na interese građana i pravnih osoba u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

Općina nije imenovala osobu za nepravilnosti, što nije u skladu s odredbom članka 43., stavka 2. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru kojima je propisano, između ostalog, da je odgovorna osoba jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna imenovati osobu za nepravilnosti koja, između ostalog, zaprima prijave o nepravilnostima koje se odnose na rad institucije u kojoj je imenovana, procjenjuje osnovanost zaprimljenih prijava o nepravilnostima i predlaže način postupanja u skladu s pravilnikom kojim se utvrđuju obveze i način postupanja po prijavljenim nepravilnostima te prati postupanje po zaprimljenoj prijavi o nepravilnostima koje se odnose na rad institucije iz nadležnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati osobu za nepravilnosti u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

Općina nije donijela etički kodeks zaposlenika kojim bi se utvrdila pravila ponašanja te etička načela na temelju kojih postupaju zaposlenici prilikom obavljanja poslova. U okviru Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru sadržan je Okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola prema kojem su u području 1. Kontrolno okruženje, potpodručju 1.1. Etika i integritet ključni zahtjevi, između ostalog, usvajanje etičkog kodeksa i objava na mrežnim stranicama institucije ili na drugi prikladan način te upoznavanje zaposlenika s etičkim kodeksom i etičkim vrijednostima institucije. Etički okvir je skup vrijednosti i načela, pravila i procedura koji predstavljaju temelj za etičku praksu te daju smjernice za etično ponašanje i postupanje zaposlenih u upravnim tijelima lokalnih jedinica.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti etički kodeks zaposlenika Općine u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

Općina je u svibnju 2018. donijela Pravilnik o obradi i zaštiti osobnih podataka, kojim je uređen postupak obrade osobnih podataka i zaštite pojedinca u pogledu obrade osobnih podataka i pravila povezanih sa slobodnim kretanjem osobnih podataka. Općina u 2024. nema imenovanog službenika za zaštitu podataka. Odredbama članka 14. spomenutog Pravilnika, između ostalog, propisano je da Općina imenuje službenika za zaštitu podataka.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati službenika za zaštitu podataka u skladu s odredbama Pravilnika o obradi i zaštiti osobnih podataka.

Općina ima mrežne stranice na kojima su, između ostalog, objavljeni Statut i opći akti, Proračun, izmjene i dopune Proračuna, financijski izvještaji i izvještaji o izvršenju Proračuna, službeni glasnici Općine, dokumentacija o javnoj nabavi i drugi dokumenti koji se odnose na područje rada Općine. Na mrežnim stranicama Općine nisu objavljeni podaci o korisnicima i iznosima dodijeljenih tekućih donacija. Prema odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, tijela javne vlasti obvezna su na internetskim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati, između ostalog, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa.

Državni ured za reviziju nalaže na mrežnim stranicama Općine objaviti podatke o korisnicima i iznosima dodijeljenih tekućih donacija u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

Proračunski korisnici i trgovačka društva u vlasništvu odnosno suvlasništvu Općine dostavili su Općini izjave o fiskalnoj odgovornosti i druge akte (Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, planove otklanjanja slabosti i nepravilnosti, izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine te mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini). Općina nije obavila formalnu i suštinsku kontrolu izjava o fiskalnoj odgovornosti svojih proračunskih korisnika i trgovačkog društva za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu.

Odredbama članka 35. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, između ostalog, propisano je da čelnici proračunskih korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 28. veljače tekuće godine, nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju Izjavu o fiskalnoj odgovornosti i druge akte (Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, planove otklanjanja slabosti i nepravilnosti, izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine i mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini) za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja. Između ostalog, propisano je da predsjednici uprave trgovačkih društava u vlasništvu jedne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, a predsjednici uprave trgovačkih društava u vlasništvu više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, onoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ima najveći udio u vlasništvu trgovačkog društva, do 31. ožujka tekuće godine, Izjavu o fiskalnoj odgovornosti i druge spomenute akte za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

Odredbama članka 16. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, između ostalog, propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za svakog obveznika provjeravaju formalni sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Upitnika koje im obveznici dostavljaju te za svakog obveznika, na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika, Izjavu i Upitnik. Nadalje, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave provjeravaju, na odabranom uzorku dostavljenih izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine, provedbe aktivnosti iz dostavljenih izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati formalnu i suštinsku kontrolu dostavljenih izjava o fiskalnoj odgovornosti proračunskih korisnika i trgovačkog društva za obavljanje komunalnih djelatnosti u vlasništvu u skladu s odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti te Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji
 - 3.1. Općina je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Nepravilnosti su uočene u vezi s evidentiranjem poslovnih događaja, izvanbilančnim zapisima, popisom imovine i obveza te financijskim izvještajima.

– Evidentiranje poslovnih događaja

Rashodi u iznosu od 19.078,26 eura nisu u glavnoj knjizi evidentirani na propisanim računima Računskog plana. Rashodi u iznosu od 7.745,62 eura koji se odnose na subvencioniranje troškova obavljanja usluge javnog prijevoza na području Općine evidentirani su u okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja, a trebali su biti evidentirani u okviru subvencija trgovačkim društvima u javnom sektoru.

Nadalje, rashodi koji se odnose na pomoći zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Županija za dodatni medicinski tim za vrijeme turističke sezone u iznosu od 6.000,00 eura evidentirani su u okviru ostalih zdravstvenih i veterinarskih usluga, a trebali su biti evidentirani u okviru pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna.

Rashodi koji se odnose na nabavu hranjivih pogačica za pčele u iznosu od 5.332,64 eura evidentirani su u okviru rashoda za materijal i sirovine. S obzirom na to da je Općina navedene hranjive pogačice nabavila za ublažavanje posljedica suše pčelarskih zajednica poljoprivrednika na svom području, rashodi su trebali biti evidentirani u okviru kapitalnih pomoći poljoprivrednicima i obrtnicima.

Prema odredbama članaka 4. i 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao se do konca 2024., proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika te su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Računskim planom proračuna utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke.

Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) na snazi je od 30. prosinca 2023. i primjenjuje se u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025., a Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 154/24) je na snazi od 31. prosinca 2024. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu). Prema odredbama članaka 3. i 22. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, na isti način propisano je da se proračunsko računovodstvo vodi po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio navedenog Pravilnika. Računski plan sistematizirani je pregled brojčanih oznaka i naziva pojedinih računa po kojima su obveznici proračunskog računovodstva obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i vlastite izvore, prihode, primitke, rashode i izdatke.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati na propisanim računima Računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U poslovnim knjigama nije evidentirana imovina koja se odnosi na više čestica zemljišta i stanova koje su Općini pripale na temelju Odluke Komisije Vlade Republike Hrvatske za rješavanje sporova o pravima općina, gradova i županija iz prosinca 1997., koja sadrži samo podatke o katastarskoj općini i broju katastarske čestice, a ne sadrži podatke o površinama navedene imovine.

Spomenuta Odluka obuhvaća 755 čestica zemljišta i 33 stana, od kojih je Općina za 249 čestica zemljišta i 12 stanova upisana kao vlasnik u zemljišnim knjigama. Općina nije procijenila vrijednost imovine za koju je kao vlasnik upisana u zemljišnim knjigama te ju nije evidentirala u poslovnim knjigama, a što je trebalo učiniti.

Uz navedeno, u glavnoj knjizi nije evidentirana vrijednost nekretnina, za koje je Općina upisana kao vlasnik u zemljišnim knjigama, koje čine kompleks Stonskih zidina, a koje su dane na upravljanje i korištenje udruzi građana na temelju Odluke Općinskog vijeća iz lipnja 2007., kada je zaključen i Ugovor o korištenju i održavanju kompleksa Stonskih zidina na neodređeno vrijeme sa spomenutom udrugom. Navedenim Ugovorom uređena su pitanja povjeravanja udruzi na skrb, upravljanje i iskorištavanje kompleksa Stonskih zidina, kao i obveze udruge vezano za održavanje, dostupnosti javnosti uz naplatu ulaznica, propisivanja reda i održavanja čistoće te davanja u zakup prostora u sklopu Stonskih zidina. Općina i udruga zaključile su tri dodatka spomenutom Ugovoru u 2011., 2016. te 2020., kojima su utvrđene nekretnine koje čine kompleks Stonskih zidina danih na korištenje udruzi te kojim Općina ovlašćuje udrugu da u zemljišnim knjigama ishodi uknjižbu prava upravljanja i gospodarenja utvrđenih nekretnina, a zadnjim dodatkom Ugovora iz 2020. određeno je da je Ugovor zaključen na neodređeno vrijeme i da ne može biti u primjeni kraće od siječnja 2033.

Također, u glavnoj knjizi nije evidentirana vrijednost 15 groblja (objekti s pripadajućim zemljištem) u naseljima na području Općine za koje je Općina upisana kao vlasnik u zemljišnim knjigama.

Odredbama članaka 4. i 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuje do konca 2024., propisano je da su proračun i proračunski korisnici obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Odredbama članaka 4. i 120. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se imovina iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, dok je osnovica za ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine njen početni ili revalorizirani trošak nabave (nabavna vrijednost) odnosno procijenjena vrijednost koju utvrđuje radno povjerenstvo obveznika primjene proračunskog računovodstva ili ovlašteni procjenitelj.

Ministarstvo financija donijelo je u siječnju 2018. Uputu o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske. Obveznici primjene Upute su i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Spomenutom Uputom propisani su načini procjene imovine koja nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju nalaže za imovinu koja nije evidentirana u poslovnim knjigama, a odnosi se na više čestica zemljišta i stanova, kompleksa Stonskih zidina te groblja procijeniti vrijednost i evidentirati ju u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

Ukupna potraživanja su koncem godine iskazana u iznosu od 168.930,25 eura, od čega se na ispravak vrijednosti odnosi 64.563,03 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 104.367,22 eura.

U poslovnim knjigama nisu evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za porez na promet nekretnina koja prema podacima Porezne uprave koncem 2024. iznose 355.967,91 euro te obračunati prihodi od poreza. Odredbama članka 36. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da skupina računa 16 – Potraživanja za prihode poslovanja sadrži, između ostalog, i potraživanja za poreze. Odredbama članka 41. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na jednak način propisana je obveza evidentiranja potraživanja od poreza.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati potraživanja za porez na promet nekretnina u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Izvanbilančni zapisi

Općina u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima nema evidentirane ni iskazane izvanbilančne zapise. U tijeku obavljanja revizije Općina je sastavila pomoćnu evidenciju primljenih i izdanih vrijednosnih papira te sudskih sporova u tijeku prema kojoj vrijednost danih instrumenata osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) iznosi 1.942.500,00 eura, primljenih instrumenata osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) 216.050,00 eura, a potencijalnih obveza po sudskim sporovima 19.631,00 eura (Općina vodi jedanaest sudskih sporova, od kojih je procijenila samo vrijednost jednog sudskog spora).

Prema odredbi članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao u 2024., skupina računa 99 – izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, između ostalog i instrumente osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku. Prema odredbama članka 109. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na računima skupine 99 evidentiraju se izvanbilančni zapisi odnosno stavke koje nisu uključene u bilančne kategorije, a odnose se, između ostalog, na instrumente osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku.

Državni ured za reviziju nalaže u glavnoj knjizi evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati u okviru izvanbilančnih zapisa vrijednost danih i primljenih instrumenata osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Popis imovine i obveza

Općinski načelnik je u prosincu 2024. donio Odluku o provođenju godišnjeg popisa imovine i obveza. Imenovano je povjerenstvo za popis dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, sitnog inventara, potraživanja i obveza te je određen rok za predaju izvještaja o obavljenom popisu. Popisom su obuhvaćeni dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina, sitni inventar, novčana sredstva, potraživanja i obveze. Potraživanja i obveze popisani su pojedinačno prema subjektima.

Godišnji popis imovine i obveza nije obavljen cjelovito jer popisom nije obuhvaćena dugotrajna imovina koja se odnosi na zemljišta, stanove, kompleks Stonskih zidina i groblja koja su u vlasništvu Općine prema zemljišnim knjigama. Popisom također nisu obuhvaćena potraživanja od poreza za koje poslove naplate obavlja Porezna uprava te koja su prema izvješću Porezne uprave koncem 2024. iznosila 395.398,24 eura, kao ni izvanbilančni zapisi koji se odnose na dane instrumente osiguranja plaćanja (1.942.500,00 eura) i primljene instrumente osiguranja plaćanja (216.050,00 eura) te sudske sporove u tijeku.

Odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je, između ostalog, da proračun i proračunski korisnici moraju popis imovine i obveza sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance te da popis imovine i obveza obuhvaća i stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa. Prema odredbama članaka 221. i 222. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na jednak način propisana je obveza obavljanja godišnjeg popisa imovine i obveza.

Osnovna svrha popisa imovine i obveza je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza, prema kojem se knjigovodstvena stanja usklađuju s popisom utvrđenim odnosno stvarnim stanjem. Ministar financija je u prosincu 2015. donio Uputu o obavljanju popisa imovine i obveza, kojom je uređena metodologija obavljanja popisa, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa imovine i obveza. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obveznici su primjene navedene upute.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjeloviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

– Financijski izvještaji

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Bilješke uz Bilancu za 2024. nisu potpune jer ne sadrže popis danih i primljenih instrumenata osiguranja plaćanja te popis sudskih sporova u tijeku. Prema dostavljenoj evidenciji, sastavljenoj u vrijeme obavljanja revizije, Općina je dala instrumente osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) u iznosu od 1.942.500,00 eura, primila instrumente osiguranja plaćanja (bjanko-zadužnice i zadužnice) u iznosu od 216.050,00 eura te vodila jedanaest sudskih sporova, od kojih je procijenjena vrijednost jednog sudskog spora iznosila 19.631,00 euro.

Prema odredbama članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22 i 52/25), između ostalog, obvezne Bilješke uz Bilancu jesu i: popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično) i popis sudskih sporova u tijeku. Spomenuti popisi se iskazuju u tablicama. Popis sudskih sporova u tijeku obvezno sadrži sažeti opis prirode spora, procjenu financijskog učinka koji može proisteći iz sudskog spora kao obveza ili imovina te procijenjeno vrijeme odljeva ili priljeva sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati Bilješke uz Bilancu u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

4. Rashodi za tekuće donacije

4.1. Rashodi za tekuće donacije ostvareni su u iznosu od 345.735,31 euro. Nepravilnosti su uočene kod donošenja programa javnih potreba od interesa za opće dobro, javnog poziva za financiranje programa/projekata od interesa za opće dobro te financiranja programa/projekata udruga.

- Donošenje programa javnih potreba od interesa za opće dobro

Rashodi za financiranje javnih potreba u kulturi ostvareni su u iznosu od 36.300,00 eura. Program javnih potreba u kulturi, kojim se trebaju utvrditi kulturne djelatnosti i poslovi, akcije i manifestacije u kulturi od interesa za Općinu, koje ona programom utvrdi kao svoje javne potrebe, kao i one koje su utvrđene posebnim zakonom, nije donesen. Odredbama članaka 5. i 6. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi, između ostalog, propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave programom utvrđuje javne potrebe u kulturi na temelju svojih interesa te sredstva za njihovo provođenje osigurava u svom proračunu.

Rashodi za financiranje javnih potreba u sportu ostvareni su u iznosu od 27.300,00 eura. Program javnih potreba u sportu, kojim se trebaju utvrditi programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za Općinu, nije donesen. Odredbama članka 75. Zakona o sportu, između ostalog, propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi godišnji program javnih potreba u sportu te da ako na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije osnovana sportska zajednica ili školski te akademski sportski savez, o provođenju programa javnih potreba odlučuje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno navedenom Zakonu i općim aktima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti program javnih potreba u kulturi u skladu s odredbama Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi. Nadalje, nalaže donijeti program javnih potreba u sportu u skladu s odredbama Zakona o sportu.

- Javni poziv za financiranje programa/projekata od interesa za opće dobro

Općina je Javni poziv za financiranje programa/projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Općine za 2024. objavila na mrežnim stranicama 14. ožujka 2024. Spomenutim Javnim pozivom, između ostalog, određena su prioriteta područja financiranja, kriteriji financiranja programa odnosno projekata, uvjeti za prijavu te potrebna dokumentacija. Navedeni Javni poziv bio je otvoren od 14. do 29. ožujka 2024., što je manje od 30 dana od dana objave. Odredbama članka 4. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, između ostalog, propisano je da je javni natječaj otvoren za prijavu programa ili projekta najmanje 30 dana od dana javnog objavljivanja. Nadalje, odredbama članka 15. Odluke o financiranju javnih potreba Općine iz rujna 2021., između ostalog, propisano je da će natječaj za podnošenje prijedloga programa ili projekata biti otvoren do iskorištenja sredstava najmanje 30 dana od datuma objave, a najdulje do 31. listopada tekuće proračunske godine.

Državni ured za reviziju nalaže javni poziv za financiranje programa ili projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Općine za tekuću proračunsku godinu držati otvorenim za prijavu programa ili projekta u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge te Odluke o financiranju javnih potreba Općine.

– Financiranje programa/projekata udruga

Na temelju zaključaka općinskog načelnika donesenih prema zahtjevima korisnika, bez provođenja javnog natječaja i zaključenih ugovora isplaćena su sredstva za 17 udruga (deset sportskih udruga, tri udruge u području socijalne djelatnosti, tri u području kulture te jednoj udruzi građana) u ukupnom iznosu od 14.910,00 eura, što je više od 5,0 % (3.991,00 euro) svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruga.

Odredbama članka 6. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, između ostalog, propisano je da se financiranje programa i projekata provodi putem javnog natječaja čime se osigurava transparentnost dodjele financijskih sredstava i omogućava dobivanje što većeg broja kvalificiranih prijava, odnosno odabira najkvalitetnijih programa i projekata te se šira javnost obavještava o prioritnim područjima djelovanja.

U zaključku općinskog načelnika o izravnoj dodjeli sredstava udrugama utvrđena je svrha dodjele sredstava te obveza podnošenja izvješća o utrošku doznačenih sredstava, no nisu obrazloženi i dokumentirani razlozi izravne dodjele propisani odredbama članka 6. spomenute Uredbe te odredbom članka 14. Odluke o financiranju javnih potreba Općine iz rujna 2021., kojima je, između ostalog, propisano da se financijska sredstva bez objavljivanja javnog natječaja dodjeljuju udrugama izravno samo u opravdanim i iznimnim slučajevima (žurnost, isključiva nadležnost udruge, udruga na temelju propisa izrijekom navedena kao provoditelj određene aktivnosti i kada se prema mišljenju nadležnog povjerenstva jednokratno dodjeljuju financijska sredstva do 5.000,00 kn (663,61 euro) za aktivnosti koje iz opravdanih razloga nisu mogle biti planirane u godišnjem planu udruge, a ukupan iznos tako dodijeljenih sredstava iznosi najviše 5,0 % svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruga). Nadalje je propisano da ako se financijska sredstva dodjeljuju bez objavljivanja javnog natječaja, davatelj financijskih sredstava obavezan je s udrugom kao korisnikom financijskih sredstava zaključiti ugovor o izravnoj dodjeli sredstava i poštivati osnovne standarde financiranja vezane za planiranje financijskih sredstava, ugovaranje, praćenje financiranja, javno objavljivanje i izvještavanje.

Državni ured za reviziju nalaže financiranje programa i projekata udruga provoditi putem javnog natječaja, a izravnu dodjelu sredstava provoditi samo u opravdanim i iznimnim slučajevima te pri dodjeli financijskih sredstava bez objavljivanja javnog natječaja, zaključiti s korisnicima financijskih sredstava ugovor o izravnoj dodjeli sredstava u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge te Odluke o financiranju javnih potreba Općine.

Temeljem zaključenih ugovora o financiranju projekta odnosno programa te zaključaka općinskog načelnika, tijekom 2024. Općina je sportskoj udruzi doznala sredstva u ukupnom iznosu od 5.500,00 eura, a udruzi u kulturi sredstva u iznosu od 1.000,00 eura. Spomenute udruge nisu dostavile izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava, a Općina nije provodila kontrolu namjenskog trošenja sredstava.

Prema odredbi članka 63. Zakona o proračunu, između ostalog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, obvezne su provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima odnosno krajnjim korisnicima.

Odredbama članaka 34. i 38. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, davatelj financijskih sredstava u suradnji s korisnikom financiranja prati provedbu financiranih programa ili projekata udruga što podrazumijeva programsko i financijsko praćenje te po potrebi uključivanje i kompetentnih vanjskih stručnjaka za pojedina programska područja, a na temelju praćenja i vrednovanja rezultata pojedinačnih programa i projekata vrednuje rezultate i učinke cjelokupnog javnog natječaja. Korisnik financiranja je dužan dostaviti davatelju financijskih sredstava sve potrebne podatke o provođenju programa ili projekta.

Državni ured za reviziju nalaže provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih temeljem posebnih propisa, odnosno pratiti provedbu aktivnosti i namjensko trošenje sredstava u skladu s odredbama Zakona o proračunu te Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

Za rad Hrvatske gorske službe spašavanja Stanice Orebić, Općina je doznala 1.500,00 eura. Sporazum s Hrvatskom gorskom službom spašavanja, kojim bi se utvrdilo postojanje zajedničkog interesa za djelovanje stanice te uredili način i uvjeti za njezino financiranje, nije zaključen niti je donesen program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanice Hrvatske gorske službe spašavanja.

Prema odredbama članaka 18. i 25. Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine 79/06 i 110/15), predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanica Hrvatske gorske službe spašavanja, a jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je s Hrvatskom gorskom službom spašavanja u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu spomenutog Zakona zaključiti sporazum kojim će utvrditi postojanje zajedničkog interesa za djelovanje stanice i urediti način i uvjete za njezino financiranje.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanice Hrvatske gorske službe spašavanja te s Hrvatskom gorskom službom spašavanja zaključiti sporazum kojim će utvrditi postojanje zajedničkog interesa za djelovanje stanice te urediti način i uvjete za njezino financiranje u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja.

5. Ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja

- 5.1. U okviru nefinancijske imovine evidentirana su ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja u iznosu od 268.067,34 eura, od čega se na ulaganje u Projekt Centar za posjetitelje u Putnikovićima odnosi 160.856,62 eura. Spomenuta ulaganja (iz bespovratnih sredstava Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te vlastitih sredstava Općine) obavljena su u prethodnim godinama na temelju Odluke Općinskog vijeća i Ugovora iz 2015. zaključenog s pravnom osobom vlasnikom nekretnina. Odlukom Općinskog vijeća određeno je da se pravna osoba, vlasnik prostora, preko Općine prijavljuje za dodjelu sredstava od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te ako se sredstva osiguraju, Općinsko vijeće će naknadno urediti prava i obveze po osnovi spomenutog Ugovora. Općina je, kao korisnik sredstava, zaključila Ugovor o sufinanciranju s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u ožujku 2017., kojim je ugovorena obveza sufinanciranja spomenutog Projekta od strane navedenog Ministarstva u iznosu od 520.000,00 kn (69.015,86 eura), a dodatkom spomenutom Ugovoru iz rujna 2017. obveza Ministarstva za sufinanciranje spomenutog Projekta utvrđena je u iznosu od 920.000,00 kn (122.104,98 eura). Ugovorom iz 2015. utvrđena je namjena Centra za posjetitelje i pratećih javnih sadržaja (muzejski prostor, kušaonica, ugostiteljski dio, dvorana za javna okupljanja te vanjski trg), kao i prenošenje upravljačkih prava na Općinu na razdoblje od 20 godina te je određeno da će se sva prava i obveze iz Ugovora naknadno urediti. Općina je u skladu s Odlukom Općinskog vijeća iz 2015. osigurala sredstva od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te je Projekt Centra za posjetitelje dovršen, a prava i obveze nisu uređena ugovorom do ožujka 2025. do kada je protekla polovica razdoblja na koje su spomenutim Ugovorom prenesena upravljačka prava na Općinu.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kojima će se s pravnom osobom urediti pitanje prava i obveza vezanih za ulaganja, gospodarenje i funkcioniranje Centra za posjetitelje.

6. Zaduživanje

- 6.1. Odlukom Općinskog vijeća iz prosinca 2023. odobreno je produženje prekoračenja po poslovnom računu Općine od godine dana, s rokom povrata do konca prosinca 2024. Općina je zaključila Ugovor o kreditu s poslovnom bankom u ožujku 2024., kojim je ugovorila korištenje sredstava za tekuću likvidnost u ukupnom iznosu od 510.000,00 eura. Rok povrata kredita je ožujak 2025. (kada je i vraćen u cijelosti) te je ugovorena promjenjiva kamatna stopa za iskorišteni iznos kredita u visini jednomjesečnog EURIBOR-a uvećano za kamatnu maržu od 2,0 % godišnje, iako je spomenutom Odlukom Općinskog vijeća dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu Općine do prosinca 2024. Navedenom Ugovoru prethodio je Ugovor o kreditu koji je Općina pod istim uvjetima i u istom iznosu zaključila s poslovnom bankom u ožujku 2023. i rokom povrata do ožujka 2024., iako je Odlukom Općinskog vijeća iz prosinca 2022. dozvoljeno produženje prekoračenja po poslovnom računu Općine u iznosu do 530.891,23 eura s rokom povrata do konca prosinca 2023.

Za povrat dijela kratkoročnog kredita za dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu iz ožujka 2023. koji je dospio na naplatu u ožujku 2024. Općina se kratkoročno zadužila prema zaključenom Ugovoru o pozajmici iz ožujka 2024. kod trgovačkog društva za komunalnu djelatnost u svom vlasništvu za iznos od 105.000,00 eura.

Ugovor s trgovačkim društvom za komunalnu djelatnost zaključen je na razdoblje od mjesec dana uz mogućnost prijevremene otplate pozajmice, ugovorena je kamatna stopa u visini od 3,25 % godišnje, a pozajmica je vraćena sredinom ožujka 2024. iz sredstava dozvoljenog prekoračenja po poslovnom računu po zaključenju Ugovora o kreditu s poslovnom bankom u ožujku 2024.

S obzirom na to da Općina za održavanje likvidnosti kontinuirano koristi dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu, obveze prema poslovnoj banci za povrat spomenutih sredstava iskazane su koncem godine u iznosu od 264.848,57 eura i veće su za 51.181,66 eura ili 24,0 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine.

Odredbama članka 119. Zakona o proračunu propisano je da se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može kratkoročno zaduživati isključivo za premošćivanje jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijeća obveza najduže do 12 mjeseci, bez mogućnosti daljnjeg reprograma ili zatvaranja postojećih obveza po kratkoročnim kreditima ili zajmovima uzimanjem novih kratkoročnih kredita ili zajmova.

Državni ured za reviziju nalaže kod kratkoročnog zaduživanja postupiti u skladu s odredbama Zakona o proračunu te Odluke Općinskog vijeća. S obzirom na to da Općina kontinuirano koristi dozvoljeno prekoračenje po poslovnom računu, Državni ured za reviziju je mišljenja da bi Općina trebala izraditi cjelovitu analizu potrebnih sredstava za održavanje tekuće likvidnosti uzimajući u obzir dinamiku priljeva sredstava i dospijeća obveza.

7. Javna nabava

- 7.1. Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave.

Utvrđene nepravilnosti i propusti u javnoj nabavi odnose se na Plan nabave, Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, provedbu postupaka nabave te evidenciju provedenih postupaka jednostavne nabave.

– Plan nabave

Općina je donijela Plan nabave za 2024. te 12 izmjena i dopuna Plana nabave. Plan nabave za 2024. objavljen je na mrežnim stranicama Općine i u EOJN RH u siječnju 2024. te sadrži podatke o 14 postupaka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 195.860,00 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnose dva otvorena postupka ukupne procijenjene vrijednosti od 88.000,00 eura, a na jednostavnu nabavu 12 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 107.860,00 eura.

Posljednje izmjene i dopune Plana nabave donesene su u studenome 2024. te su objavljene na mrežnim stranicama Općine i u EOJN RH. Spomenute Izmjene i dopune sadrže podatke o 34 postupka nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 562.059,00 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi pet otvorenih postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 300.049,00 eura te na jednostavnu nabavu 29 postupaka ukupne procijenjene vrijednosti od 262.010,00 eura.

Iako je Općina tijekom 2024. donijela 12 izmjena i dopuna Plana nabave, zadnjim izmjenama Plana nabave iz studenoga 2024. planiran je otvoreni postupak nabave usluga izrade urbanističkih planova za područje Općine procijenjene vrijednosti od 65.000,00 eura bez PDV-a, koji nije proveden jer proračunom nisu bila osigurana sredstva. Iz navedenog proizlazi da, iako je tijekom godine doneseno 12 izmjena i dopuna Plana nabave, koncem godine Plan nabave nije u potpunosti ažuriran i ne pruža potrebne informacije o stvarnim potrebama Općine za nabavom robe, radova i usluga.

Odredbama članka 28., stavka 1. Zakona o javnoj nabavi, između ostalog, propisano je da je naručitelj obavezan ažurirati plan nabave prema potrebi.

Državni ured za reviziju preporučuje planom nabave realno planirati nabavu robe, radova i usluga te ažurirati plan nabave na temelju stvarnih potreba Općine za nabavom roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

– Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma

Registar ugovora za 2024. sadrži podatke o četiri otvorena postupka ukupne vrijednosti od 215.841,92 eura bez PDV-a te 27 postupaka jednostavne nabave roba, radova i usluga ukupne vrijednosti od 252.775,28 eura bez PDV-a, odnosno o nabavi ukupne vrijednosti od 468.617,20 eura bez PDV-a.

Registar ugovora nije vođen ažurno. Podaci o ugovorima zaključenim za nabavu usluga i opreme u vrijednosti od 54.359,64 eura bez PDV-a nisu objavljeni pravodobno, odnosno nisu objavljeni u standardiziranom obliku u EOJN RH u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

Registar ugovora nije vođen ažurno, odnosno podaci o pojedinim ugovorima nisu uneseni pravodobno. Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obavezan ažurno voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Nadalje, odredbama članka 7. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, između ostalog, propisano je da je naručitelj obavezan registar ugovora i sve njegove kasnije promjene objaviti u standardiziranom obliku u EOJN RH u roku od osam dana od ustrojavanja ili promjene.

Državni ured za reviziju nalaže ažurno voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te sve promjene koje nastanu u registru ugovora objaviti u standardiziranom obliku u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u roku od osam dana od promjene u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

– Provedba postupaka nabave

Izravno od dobavljača, odnosno bez provedenih postupaka jednostavne nabave propisanih Pravilnikom o jednostavnoj nabavi nabavljene su računalne usluge odnosno usluge osnovnog održavanja baze podataka u iznosu od 15.756,98 eura, poštanske usluge u iznosu od 11.642,42 eura te gorivo u iznosu od 12.359,58 eura.

Općina je trebala, s obzirom na procijenjenu vrijednost predmeta nabave, a u skladu s odredbom članka 7. spomenutog Pravilnika, provesti postupke objavom poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama i/ili objavom u EOJN RH.

Državni ured za reviziju nalaže postupke jednostavne nabave provoditi u skladu odredbama Pravilnika o jednostavnoj nabavi.

– Evidencija provedenih postupaka jednostavne nabave

Evidencija provedenih postupaka jednostavne nabave (svih izdanih narudžbenica i zaključenih ugovora) nije cjelovita. Naime, Općina je ustrojila Evidenciju jednostavnih nabava za 2024., koja sadrži podatke o planiranim postupcima jednostavne nabave, ali ne sadrži podatke o vrijednosti jednostavne nabave putem zaključenih ugovora i narudžbenica. Zbog navedenog je otežano praćenje realizacije provedenih postupaka nabave. Iako ustrojavanje spomenutih evidencija nije propisano Zakonom o javnoj nabavi, navedeno je potrebno zbog obveze iskazivanja podataka o vrijednosti jednostavne nabave u statističkom izvješću o javnoj nabavi i registru ugovora o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju preporučuje voditi evidenciju provedenih postupaka jednostavne nabave koja će sadržavati podatke o vrijednosti jednostavne nabave putem zaključenih ugovora i narudžbenica u cilju osiguravanja točnih podataka o vrijednosti jednostavne nabave u statističkom izvješću.

Općina prihvaća dane naloge i preporuke te navodi da će poduzeti aktivnosti kako bi postupila u skladu s danim nalogima i preporukama. Također, navodi da će u propisanim rokovima osigurati provedbu potrebnih mjera kako bi se unaprijedili i poboljšali poslovni procesi u Općini.